

Akut ja paristot

Ohje ilmoitetuksi laitokseksi hakemisesta

EU:n akkuasetus [EUR-Lex - 32023R1542 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#) sisältää yhdenmukaistetut säännökset unionin markkinoille saatettavien akkujen ja paristojen koko elinkaaren ajalle. Asetuksella säädetään akkujen kestävyys- ja turvallisuusvaatimuksista, merkintä- ja tietovaatimuksista, vaatimustenmukaisuudesta, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta komissiolle, talouden toimi-joiden velvollisuuksista, asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikoista, jätteakkujen ja –paristojen jätehuollosta, digitaalisesta akkupassista, markkinavalvonnasta sekä ympäristöä säästävästä julkisista hankinnoista.

Akkuasetuksella vahvistetaan akkujen ja paristojen yhdenmukaistetut tuote- ja markkinointivaatimukset, sisältäen myös vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt, sekä tarvittavat vaatimukset, jotta akkujen ja paristojen elinkaaren loppuvaihe voidaan ottaa kattavasti huomioon. Akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuudesta säädetään akkuasetuksen IV luvussa sekä liitteessä VIII.

Ilmoitetut laitokset ovat vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia, jotka testaavat, tarkastavat ja sertifioivat akkuja ja paristoja. Niitä kutsutaan ilmoitetuiksi laitoksiksi, koska Ympäristöministeriö antaa niitä koskevan ilmoituksen komissiolle. Ilmoitetuilla laitoksilla on merkittävä tehtävä markkinoille saatettavien tuotteiden turvallisuuden ja vaatimustenmukaisuuden varmistamisessa.

Ilmoitettujen laitosten hyväksymisestä, nimeämisestä ja valvonnasta säädetään jätelakiin lisätyssä uudessa 11 a luvussa [Jätelaki 646/2011 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#). Luvussa säädetään ilmoittamisesta vastaavasta viranomaisesta, ilmoitetun laitoksen hyväksyntää koskevasta hakemuksesta, ilmoitetuksi laitokseksi hyväksymisestä ja hyväksymisen rajaamisesta tai peruuttamisesta, virkavastuusta sekä muutoksenhausta.

Suomeen sijoittautuneen vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen on haettava ilmoitetuksi laitokseksi hyväksymistä ja nimeämistä ympäristöministeriöltä. Hakemuksen voi tehdä kirjallisesti tai käyttäen hakulomaketta: [Hakemus ilmoitetuksi laitokseksi - hakulomake](#). Ilmoitetuksi laitokseksi haluavan toimijan on osoitettava, että sillä on riittävä tekninen pätevyys niiden moduulien ja akkujen ja paristojen vaatimusten mukaisuuden arviointiin, joille hyväksyntää haetaan. Suositelluin tapa osoittaa pätevyys on TUKES:n akkreditointiyksikkö Finasin myöntämällä akkreditointitodistuksella: [Finas: Akkreditointiprosessi](#)

Ympäristöministeriö ilmoittaa hyväksymänsä ilmoitetut laitokset EU:n komission ylläpitämään tietokantaan. Tietojärjestelmästä löytyvät kaikkien jäsenmaiden hyväksymät ilmoitetut laitokset.

EU:n tuotesääntöjä, vaatimustenmukaisuuden arviointia ja ilmoitettujen laitosten tehtäviä ja velvollisuuksia käsitellään lisäksi [EU:n tuotesääntöjen täytäntöönpanoa koskevassa sinisessä oppaassa](#).

1 ILMOITETUKSI LAITOKSEKSI HAKEMINEN

Suomeen sijoittautuneen vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksen on haettava ilmoitetuksi laitokseksi hyväksymistä ja nimeämistä Ympäristöministeriöltä. Hakemuslomake täyttöohjeineen löytyy Ympäristöministeriön www-sivuilta ([linkki](#)).

Hakemuksen liitteenä olevissa asiakirjoissa on oltava tiedot vaatimustenmukaisuuden arviointitoimista, joita ilmoitettu laitos tekee. Arviointitoimia ovat esimerkiksi testaukset, sertifiointit ja tarkastukset. Lisäksi hakemuksessa on ilmoitettava tiedot vaatimustenmukaisuuden arviointimoduulista tai -moduuleista niiden EU:n akkuasetuksen mukaisten akkuluokkien tai paristojen osalta, joissa laitos katsoo olevan pätevä ja joille lupaa haetaan.

Suosittelavinta on, että pätevydestä on FINAS-akkreditointipalvelun (jäljempänä FINAS) antama akkreditointitodistus. Hakemukseen on myös liitettävä todistus riittävästä vastuuvakuutuksesta.

2 AKKREDITOINTI

Akkreditointi on kansainvälisiin kriteereihin perustuva menettelytapa toimijan pätevyyden toteamiseen. Tuotteen vaatimustenmukaisuutta arvioivan ilmoitetun laitoksen tulee osoittaa pätevyytensä akkreditoinnilla. FINAS on Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta annetun lain 1261/2010 mukainen kansallinen akkreditointielin, joka myöntää akkreditoinnin.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on suositeltavaa hakea FINASin akkreditointia ennen kuin se voi hakea ympäristöministeriöltä hyväksyntää akkuasetuksen mukaiseksi ilmoitetuksi laitokseksi. Akkreditointia haetaan toimittamalla FINASiin kirjallinen hakemus, jossa esitetään hakijaa koskevat tiedot sekä kuvaus arvioitavasta toiminnasta eli haettava pätevyysalue. Lisätietoja hakemisesta on FINASin sivustolla: [Hae akkreditointia \(finas.fi\)](#).

Akkreditointipäätös on voimassa neljä vuotta (=akkreditointikausi). Akkreditointikauden aikana toimintaan kohdistuu määräaikaisarviointeja pääsääntöisesti kerran vuodessa. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen vastuulla on huolehtia maksuista, jotka FINAS perii suorittamistaan akkreditointiin liittyvistä arviointipalveluista. Akkreditointipäätös ja akkreditoitu pätevyysalue toimitetaan ympäristöministeriölle ilmoitetun laitoksen hyväksymistä koskevan hakemuksen liitteenä.

Jos arviointilaitos ei voi toimittaa akkreditointitodistusta, sen on toimitettava ympäristöministeriölle tarpeelliset asiakirjatodisteet, joiden avulla ympäristöministeriö voisi arvioida hakijan täyttävän akkuasetuksen vaatimukset.

2.1. Moduulit

Vaatimuksenmukaisuuden arviointimenetelmät on jaettu moduuleihin. Akkuasetuksen 17 artiklassa sekä liitteessä VII vahvistetaan, mitä moduuleja sovelletaan mihinkin akkuluokkaan.

1. Akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuuden arviointi 6, 9, 10, 12, 13 ja 14 artiklan vaatimusten suhteen on suoritettava jonkin jäljempänä esitetyn menettelyn mukaisesti:
  - a) sarjatuotantona valmistetut akut ja paristot:
    - i) ”Moduuli A – Sisäinen tuotannonvalvonta”, joka esitetään liitteessä VIII olevassa A osassa tai

- ii) ”Moduuli D1 – Tuotantoprosessin laadunvarmistus”, joka esitetään liitteessä VIII olevassa B osassa;
  - b) muut kuin sarjatuotantona valmistetut akut ja paristot:
    - i) ”Moduuli A – Sisäinen tuotannonvalvonta”, joka esitetään liitteessä VIII olevassa A osassa tai
    - ii) ”Moduuli G – Yksikkökohtaiseen todentamiseen perustuva vaatimustenmukaisuus”, joka esitetään liitteessä VIII olevassa C osassa.
2. Akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuuden arviointi 7 ja 8 artiklassa säädettyjen vaatimusten suhteen on suoritettava jonkin jäljempänä esitetyn menettelyn mukaisesti:
  - a) sarjatuotantona valmistetut akut ja paristot: ”Moduuli D1 – Tuotantoprosessin laadunvarmistus”, joka esitetään liitteessä VIII olevassa B osassa; tai
  - b) muut kuin sarjatuotantona valmistetut akut ja paristot: ”Moduuli G – Yksikkökohtaiseen todentamiseen perustuva vaatimustenmukaisuus”, joka esitetään liitteessä VIII olevassa C osassa.
3. Uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen valmisteltujen tai käyttötarkoituksen muuttamisen taikka uudelleenvalmistuksen kohteena olleiden akkujen täydentävä vaatimustenmukaisuuden arviointi on suoritettava liitteessä VIII olevassa A osassa esitetyn moduulin A – ”Sisäinen tuotannonvalvonta” mukaisesti ottaen huomioon 6, 9, 10, 12, 13 ja 14 artiklassa säädetyt vaatimukset.
4. Akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin liittyvät asiakirjat ja kirjeenvaihto on laadittava sen jäsenvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä, johon vaatimuksenmukaisuuden arviointimenettelyt suoritettava ilmoitettu laitos on sijoittautunut, tai tämän laitoksen hyväksymällä yhdellä tai useammalla kielellä.

3 ILMOITETUN LAITOKSEN NIMEÄMISEN EDELLYTYKSET

Ilmoitetuksi laitokseksi nimettävältä laitokselta edellytetään, että se täyttää koko toiminnan ajan akkuasetuksen mukaiset vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta säädetään akkuasetuksen V luvussa ja ilmoitettuja laitoksia koskevista vaatimuksista asetuksen 25 artiklassa.

Ilmoitettuja laitoksia koskevat vaatimukset (akkuasetuksen 25 artikla):

- laitoksen on oltava perustettu jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ja sen on oltava oikeushenkilö
- laitoksen on oltava kolmas osapuoli, joka on riippumaton taloudellisista etuyhteyksistä ja arvioimistaan akuista tai paristoista
- laitoksen sekä sen ylimmän johdon ja arviointitehtäviä suorittavan henkilöstön toiminnan oltava kaikilta osin puolueetonta ja riippumatonta
- laitoksen ja sen henkilöstön on suoritettava vaatimustenmukaisuuden arviointitoimet mahdollisimman suurta ammatillista luotettavuutta ja kyseisellä erityisalalla vaadittavaa teknistä pätevyyttä noudattaen ja oltava vapaat kaikesta, erityisesti taloudellisesta, painostuksesta ja houkuttelusta, joka saattaisi vaikuttaa niiden arviointiin tai vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien tuloksiin

- laitoksen on kyettävä suorittamaan kaikki vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävät, jotka laitokselle on osoitettu ja joita varten se on ilmoitettu, siitä riippumatta, suorittaako vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos kyseiset tehtävät itse vai suoritetaanko ne sen puolesta ja sen vastuulla
- laitoksella on oltava käytössään koko arviointimenettelyn, 48 artiklan 2 kohdan mukaisen määräaikaisen auditoinnin ja 51 artiklan mukaisen ulkopuolisen todentamisen sekä kunkin ja akku- ja paristoluokan osalta, jota varten se on ilmoitettu, oltava käytössään
  - tarvittava henkilöstö, jolla on tekninen tietämys ja riittävä ja soveltuva kokemus vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävien suorittamiseksi;
  - tarvittavat kuvaukset menettelyistä, joita noudattaen vaatimustenmukaisuuden arviointi suoritetaan siten, että varmistetaan kyseisten menettelyiden läpinäkyvyys ja niiden toistettavuus;
  - asianmukaiset toimintatavat ja menettelyt, joilla erotetaan toisistaan ilmoitettuna laitoksena suoritettavat toimet ja muut tehtävät;
  - tarvittavat menettelyt, joiden mukaisesti se suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävät siten, että yritysten koko, toimiala ja rakenne, akuissa ja paristoissa käytettävän teknologian monimutkaisuus sekä tuotannon luonne massa- tai sarjatuotantona otetaan asianmukaisesti huomioon.
- laitoksella on oltava käytössään tarvittavat keinot vaatimustenmukaisuuden arviointitoimiin liittyvien teknisten ja hallinnollisten tehtävien asianmukaiseen suorittamiseen sekä pääsy kaikkiin tarpeellisiin tietoihin, testauslaitteisiin ja –tiloihin
- laitoksen on otettava vastuuvakuutus.

4 ALIHANKINTA

Ilmoitetut laitokset voivat teettää alihankintana osia vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvistä toimistaan tai käyttää tytäryhtiötä. Tällöin on ilmoitettujen laitosten pätevyyden ja suoritusten arvioinnin katettava myös alihankkijoiden ja tytäryhtiöiden suorittamat toimet. Alihankkijan tai tytäryhtiön ei tarvitse olla ilmoitettu laitos.

Alihankintaa tai tytäryhtiötä käytettäessä on ilmoitetun laitoksen huomioitava akkuasetuksen mukaisesti seuraavat asiat:

- Alihankkijan tai tytäryhtiön on täytettävä samat vaatimukset kuin ilmoitetun laitoksen niiden osa-alueiden osalta, jotka niillä teetetään.
- Alihankkijan tai tytäryhtiön käyttämisestä on tiedotettava ympäristöministeriötä.
- Ilmoitetun laitoksen on otettava täysi vastuu alihankkijoiden tai tytäryhtiöiden suorittamista tehtävistä riippumatta siitä, mihin nämä ovat sijoittautuneet.
- Ilmoitettu laitos voi teettää toimia alihankintana tai tytäryhtiöllä ainoastaan, jos siitä on sovittu asiakkaan kanssa.
- Ilmoitetun laitoksen on pidettävä ympäristöministeriön saatavilla asiakirjat, jotka koskevat alihankkijan tai tytäryhtiön pätevyyden arviointia sekä niiden suorittamaa arviointityötä.

5 ILMOITETUN LAITOKSEN VELVOLLISUUDET

Ilmoitettujen laitosten toimintaa koskevat akkuasetuksen 33 artiklan mukaiset velvollisuudet.

Ilmoitetun laitoksen on suoritettava vaatimustenmukaisuuden arvioinnit 48 artiklan 2 kohdassa, 51 artiklassa tai liitteessä VIII vahvistettujen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen mukaisesti sen perusteella, mikä on 29 artiklan mukaisesti tehdyn ilmoituksen soveltamisala. Ilmoitetun laitoksen on suoritettava vaatimustenmukaisuuden arvioinnit oikeasuhteisesti siten, ettei talouden toimijoille aiheuteta tarpeetonta taakkaa, ja otettava asianmukaisesti huomioon yrityksen koko, toimiala ja rakenne, arvioitavan akun tai pariston monimutkaisuus sekä tuotannon luonne massa- tai sarjatuotantona.

Jos ilmoitettu laitos katsoo, etteivät vaatimukset täyty, sen on vaadittava valmistajaa tai muuta asiaankuuluvaa talouden toimijaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimet toisen ja lopullisen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tekemiseksi, paitsi jos puutteita ei voida korjata. Jos puutteita ei voida korjata, ilmoitettu laitos ei saa antaa vaatimustenmukaisuustodistusta tai hyväksymispäätöstä.

Jos ilmoitettu laitos katsoo hyväksymispäätöksen antamisen jälkeen suoritettavan vaatimustenmukaisuuden valvonnan yhteydessä, että vaatimustenmukaisuutta ei enää ole, sen on vaadittava valmistajaa tai talouden toimijaa toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimet ja tarvittaessa peruutettava hyväksymispäätös toistaiseksi tai kokonaan. Jos korjaavia toimia ei suoriteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on tarvittaessa rajoitettava hyväksymispäätöstä taikka peruutettava se toistaiseksi tai kokonaan.

5.1. Ilmoitusvelvollisuus ympäristöministeriölle

Akkuasetuksen 35 artiklan mukaisesti Suomessa hyväksytyt ilmoitettujen laitosten on ilmoitettava ympäristöministeriölle:

- vaatimustenmukaisuustodistusten tai hyväksymispäätösten epäämiset, rajoittamiset taikka peruuttamiset toistaiseksi tai kokonaan;
- olosuhteet, jotka vaikuttavat sitä koskevan ilmoituksen soveltamisalaan tai ehtoihin;
- vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia koskevat tietopyynnöt, jotka se on saanut markkinavalvontaviranomaisilta;
- pyynnöstä vaatimustenmukaisuuden arviointitoimet, jotka on suoritettu sitä koskevan ilmoituksen soveltamisalalla, ja mahdollisesti suoritettavat muut toimet, mukaan luettuna rajat ylittävä toiminta ja alihankinta.

5.2. Yleinen tiedonjako- ja osallistumisvelvollisuus

Akkuasetuksen 35 artiklan mukaisesti ilmoitettujen laitosten on toimitettava muille ilmoitetuille laitoksille, jotka suorittavat vastaavia samat akku- ja paristoluokat kattavia vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia, asiaankuuluvat tiedot kysymyksistä, jotka liittyvät vaatimustenmukaisuuden arviointien kielteisiin ja pyynnöstä myös myönteisiin tuloksiin ja hyväksymispäätöksen rajoittamiseen taikka peruuttamiseen toistaiseksi tai kokonaan.

Lisäksi ilmoitetuilla laitoksilla on akkuasetuksen 25 artiklan mukaan velvoite osallistua asiaankuuluviin standardointitoimiin ja 37 artiklan nojalla perustetun ilmoitettujen laitosten alakohtaisen koordinoitiryhmän toimiin tai varmistettava, että sen vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävien suorittamisesta vastaava henkilöstö saa niistä tiedon, ja sovellettava yleisinä ohjeina kyseisen ryhmän laatimia hallinnollisia päätöksiä ja asiakirjoja.

5.3. Salassapitovelvollisuus

Ilmoitetun laitoksen henkilöstöllä on akkuasetuksen 25 artiklan mukaisesti vaitiolovelvollisuus kaikkien niiden tietojen suhteen, jotka se saa suorittaessaan vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä liitteen VIII mukaisesti, 48 artiklan 2 kohdan mukaisia määräaikaisia auditointeja tai 51 artiklan mukaista ulkopuolista todentamista, paitsi sen jäsenvaltion ilmoittamisesta vastaaviin viranomaisiin ja kansallisiin viranomaisiin nähden, jossa laitoksen toimet suoritetaan. Omistusoikeudet on suojattava.

Ympäristöministeriöllä on jätelain 122§:n mukaisesti oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömät akkuasetuksen 35 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot sellaiselta ilmoittamaltaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokselta, jota akkuasetuksessa säädetyt velvoitteet koskevat.

6 ILMOITETTUIJEN LAITOSTEN SEURANTA

Ympäristöministeriö seuraa hyväksymälleen ilmoitetulle laitokselle asetettujen vaatimusten ja velvollisuuksien täyttymistä. Seuranta tehdään ilmoitetun laitoksen toimittamien asiakirjojen kuten akkreditointipäätösten avulla sekä mahdollisten ilmoitetusta laitoksesta saatavien palautteiden ja poikkeamien perusteella.

6.1. Nimeämisen rajoittaminen ja peruuttaminen

Jos ympäristöministeriö havaitsee, ettei ilmoitettu laitos enää täytä sille asetettuja vaatimuksia tai noudata sille asetettuja velvollisuuksia, ympäristöministeriö voi akkuasetuksen 31 artiklan mukaisesti rajoittaa ilmoitusta tai peruuttaa sen toistaiseksi tai kokonaan. Ympäristöministeriö ilmoittaa ilmoituksen rajaamisesta ja peruuttamisesta viipymättä komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

Jos ilmoitettu laitos lopettaa toimintansa tai sen ilmoitusta rajoitetaan tai peruutetaan, ympäristöministeriön on huolehdittava, että kyseisen laitoksen asiakirja-aineistot käsittelee toinen ilmoitettu laitos tai ne pidetään ilmoittamisesta ja markkinavalvonnasta vastaavien viranomaisten saatavilla.

7 ILMOITTAMINEN EUROOPAN UNIONIN KOMISSIOILLE NIMETYSTÄ ILMOITETUSTA LAITOKSESTA

Hakemuksesta tehdyn myönteisen päätöksen jälkeen ympäristöministeriö ilmoittaa vaatimusten mukaisia arviointitehtäviä hoitavan laitoksen EU komissiolle ja muille jäsenmaille.

8 LAINSÄÄDÄNTÖ

- [EU:n asetus 2023/1542, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2023, akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen \(EU\) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta, EUR-Lex - 32023R1542 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)
- [Jätelaki 646/2011 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)
- [HE 81/2023 vp \(eduskunta.fi\)](#)
- [Euroopan Parlamentin ja neuvoston päätös 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta](#)
- [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EY\) N:o 765/2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen \(ETY\) N:o 339/93 kumoamisesta](#)
- [Laki vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta 920/2005](#)
- [Laki turvallisuus- ja kemikaalivirastosta 1261/2010](#)